

ЯК ГРОМАДСЬКИМ ТА БЛАГОДІЙНИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ ОТРИМАТИ ОЗНАКУ НЕПРИБУТКОВОСТІ

УВАГА

Отримати ознаку неприбутковості може **ТІЛЬКИ** організація зі статусом юридичної особи, статут якої **ВІДПОВІДАЄ** п.133.4 Податкового кодексу України та яка **ПОДАЛА ДОКУМЕНТИ** для включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій у встановленому порядку.

ІНАКШЕ – організації доведеться платити податок на прибуток зі своєї громадської, благодійної та будь-якої іншої діяльності.

ПІДСТАВА:

- § нова редакція Податкового кодексу України в частині надання ознаки неприбутковості зобов'язує включити до статуту організації положення, передбачені п.133.4 Податкового кодексу України;
- § новий Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 року №440, містить перелік вимог до положень статуту організації для отримання ознаки неприбутковості відповідно до п.133.4 Податкового кодексу України та порядок подання документів.

ДЛЯ ОТРИМАННЯ ОЗНАКИ НЕПРИБУТКОВОСТІ СТАТУТ ГРОМАДСЬКОЇ ЧИ БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МАЄ МІСТИТИ ОБОВ'ЯЗКОВІ ПОЛОЖЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ:

- «Отримані доходи (прибутки) або їх частини не підлягають розподілу серед засновників (учасників), членів Організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.»
- «У разі припинення Організації у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення активи організації мають бути передані одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховані до доходу бюджету.»
- «Доходи (прибутки) Організації або їх частини використовуються виключно для фінансування видатків на утримання Організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених Статутом Організації.»

СТАТУТ НЕПРИБУТКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТАКОЖ МАЄ МІСТИТИ ОБОВ'ЯЗКОВІ ВІДОМОСТІ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ПРОФІЛЬНИМ ЗАКОНОМ:

- § ст.11 Закону України «Про громадські об'єднання» - для громадських організацій
(у т.ч., мету (цілі) та напрями діяльності; повноваження органів управління; порядок звітування керівних органів перед членами (учасниками) організації; джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна; порядок внесення змін до статуту; порядок прийняття рішення щодо саморозпуску або реорганізації);
- § ст.14 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» - для благодійних організацій
(у т.ч., цілі та сфери благодійної діяльності; органи управління благодійної організації; джерела активів (доходів), порядок контролю і звітності; порядок внесення змін до установчих документів; порядок припинення організації).

ОЗНАКА НЕПРИБУТКОВОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ:

Громадські та благодійні організації мають право безпосередньо здійснювати підприємницьку діяльність для забезпечення реалізації мети (цілей, завдань) організації, але не мають права розподіляти доходи (прибутки) від такої діяльності.

ТАКЕ ПРАВО БЕЗПОСЕРЕДНЬО ПЕРЕДБАЧЕНО:

- § ст.21 Закону України «Про громадські об'єднання» – для громадських організацій;
- § ст.16 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» – для благодійних організацій.

ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТАТУТИ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МАЮТЬ ОБОВ'ЯЗКОВО МІСТИТИ НАСТУПНІ ПОЛОЖЕННЯ:

- право організації на підприємницьку діяльність, конкретні напрями такої діяльності (організація також має зареєструвати КВЕДи на такі види підприємницької діяльності у процесі державної реєстрації);
- джерела надходження коштів та майна;
- порядок ведення бухгалтерського та податкового обліку та звітування (згідно з профільним законом, Податковим кодексом та додатково - потребами організації).

Відповідні положення стосовно підприємницької діяльності організації вносяться до розділів статуту: «Мета і напрями діяльності», «Права організації», «Майно і кошти».

Громадські та благодійні організації, статuti яких передбачають безпосереднє здійснення підприємницької діяльності без розподілу доходів (прибутку), мають право на отримання ознаки неприбутковості.

ЯКІ КРОКИ СЛІД ЗРОБИТИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ОЗНАКИ НЕПРИБУТКОВОСТІ ВАШОЮ ГРОМАДСЬКОЮ ЧИ БЛАГОДІЙНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ:

- 1 Підготуйте статут Вашої організації
- 2 Проведіть установчі збори засновників організації
- 3 Підготуйте пакет документів для державної реєстрації організації
- 4 Виконайте державну реєстрацію створення Вашої організації
- 5 Отримайте відповідь стосовно реєстрації створення організації
- 6 Подайте заяву про включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій
- 7 Отримайте рішення про надання ознаки неприбутковості

1 ПІДГОТУЙТЕ СТАТУТ ВАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Перевірте, чи містить він обов'язкові положення за Податковим кодексом та профільним законом для Вашої організації, наведені вище.

2 ПРОВЕДІТЬ УСТАНОВЧІ ЗБОРИ ЗАСНОВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ.

3 ПІДГОТУЙТЕ ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ:

- 1) заява про державну реєстрацію створення юридичної особи;
- 2) установчий документ організації (прошитий, пронумерований та підписаний засновниками (учасниками) або уповноваженими ними особами);
- 3) рішення (протокол) установчих зборів про створення організації;
- 4) реєстр осіб (громадян), які брали участь в установчих зборах (прошитий, пронумерований та підписаний головою і секретарем), як невід'ємний додаток до протоколу установчих зборів – для громадської організації;
- 5) відомості про керівні органи громадської організації та про особу (осіб), яка має право представляти громадську організацію для здійснення реєстраційних дій, – для громадської організації;
- 6) заява про включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій (за бажанням заявника, із моменту впровадження такого сервісу).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Документи слід подати до державного реєстратора не пізніше, ніж протягом 60 днів після установчих зборів.

4 ВИКОНАЙТЕ ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ СТВОРЕННЯ ВАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ПОДАЙТЕ ДОКУМЕНТИ ДО:

Громадська організація

- Територіальні управління юстиції (Головні управління юстиції)
- Місцевих центрів надання адміністративних послуг
- Місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги

Благодійна організація

- Місцевих центрів надання адміністративних послуг
- Акредитованих суб'єктів
- Нотаріусів

Документи можуть бути подані наступними способами:

- особисто або через уповноваженого представника;
- поштою (у такому разі підпис на заяві слід нотаріально засвідчити);
- он-лайн (за умови реєстрації електронного цифрового підпису) (для благодійних організацій - за посиланням: <https://online.minjust.gov.ua>, для громадських організацій - із моменту впровадження такого сервісу Мін'юсту)

Адміністративний збір за державну реєстрацію громадської чи благодійної організації – **відсутній**.

5 ОТРИМАЙТЕ ВІДПОВІДЬ СТОСОВНО ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СТВОРЕННЯ ВАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Термін державної реєстрації та видачі рішення:

- громадська організація – 3 робочі дні;
- благодійна організація – 1 робочий день.

За результатами подачі документів **держреєстратор має видати ОПИС наданих документів із кодом доступу** до результатів через Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР).

За кодом доступу через сайт ЄДР можна буде отримати виписку та завантажити відскановані держреєстратором установчі документи Вашої організації.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань

Особливості роботи

- з метою захисту ЄДР, перед адміністративними процедурами підтвердження, що з системою працює ланка за допомогою спеціального тесту системи ІСБАРГЕСА;
- заявка за методом ІСБАРГЕСА має функції для використання особами з вадами зору;
- можливість створення, що відображається з кодом ІР-адреса за певний проміжок часу за наявності відповідних результатів пошуку об'єкту, що обумовлено забезпеченням перерахування бази даних ЄДР записами.

Безкоштовний запит

Безкоштовний пошук у ЄДР здійснюється від надання відомостей з реєстру на платній основі, детальніше про критерії пошуку та інформацію, що включиться до безкоштовного пошуку, можна отримувати на сторінці "Інформація".

Відомості про юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР) здійснюється відповідно до статті 11 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Безкоштовний пошук у ЄДР здійснюється від надання відомостей з реєстру на платній основі, детальніше про критерії пошуку та інформацію, що включиться до безкоштовного пошуку, можна отримувати на сторінці "Інформація".

Фізична особа-підприємець
 Юридична особа
 Результат надання адміністративних послуг

Заявка:

Держреєстратор має розмістити відсканований статут в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Перевірити наявність Вашого статуту в ЄДР можна за посиланням: <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

Виписка з ЄДР у паперовій формі з проставленням підпису та печатки державного реєстратора видається:

- за бажанням заявника;
- у разі подання заяви про державну реєстрацію у паперовій формі.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Державний реєстратор не зобов'язаний перевіряти відповідність Вашого статуту вимогам п.133.4 Податкового кодексу.

Тому успішна державна реєстрація створення Вашої громадської чи благодійної організації (відповідно до вимог профільного закону та встановлених процедур держреєстрації) - автоматично не означає наступне включення Вашої організації до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Таке включення здійснюється за бажанням Вашої організації. Саме Ваша організація відповідальна за включення спеціальних вимог Податкового кодексу до Вашого статуту для отримання ознаки неприбутковості.

6

ПОДАЙТЕ ЗАЯВУ 1-РН З ПОЗНАЧКОЮ «РЕЄСТРАЦІЯ» ДО ПОДАТКОВОЇ ІНСПЕКЦІЇ ЗА МІСЦЕМ ВАШОЇ РЕЄСТРАЦІЇ.

З 2017 року новостворені організації отримали можливість вважатися неприбутковими з дня їх державної реєстрації, у разі якщо:

- організація протягом 10 календарних днів з дня державної реєстрації подала документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій у встановленому порядку;
- за результатами розгляду поданих документів організація успішно внесена до Реєстру (тобто у разі відповідності статуту встановленим вимогам та дотримання організацією процедур подання документів).

Форма заяви - згідно з додатком 1 до Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 року №440.

РЕЄСТРАЦІЙНА ЗАЯВА 1-РН МОЖЕ БУТИ ПОДАНА НАСТУПНИМИ СПОСОБАМИ:

- особисто або через уповноваженого представника;
- поштою (з повідомленням про вручення та описом вкладення);
- он-лайн (за умови реєстрації електронного цифрового підпису);
- через «єдине вікно» у держреєстратора (із моменту впровадження такого сервісу).

Для місцевих осередків громадських організацій зі статусом юридичної особи, які діють на підставі статуту громадської організації вищого рівня, а не власного, - слід додатково подати копію документу (засвідчену підписом та печаткою, за наявності), що підтверджує включення до організації вищого рівня та надає право діяти на підставі установчих документів такої організації вищого рівня.

Ваша організація не зобов'язана подавати статут у паперовій формі. Податковий інспектор має отримати статут Вашої організації через ЄДР (про що у заяві 1-РН проставляється відмітка).

За бажанням організації – на прохання податкового органу у зв'язку із технічними складнощами доступу ДФС до електронної версії статуту на сайті ЄДР – можна надати копію статуту, засвідчену підписом та печаткою організації, за наявності. При цьому нотаріальне посвідчення підписів не може вимагатися.

Проте відсутність подання паперової копії статуту не може бути законною підставою для відмови в наданні ознаки неприбутковості. У разі отримання такого рішення від ДФС – організація має право на його оскарження.

Плата за розгляд документів та видачу рішення ДФС – **відсутня**.

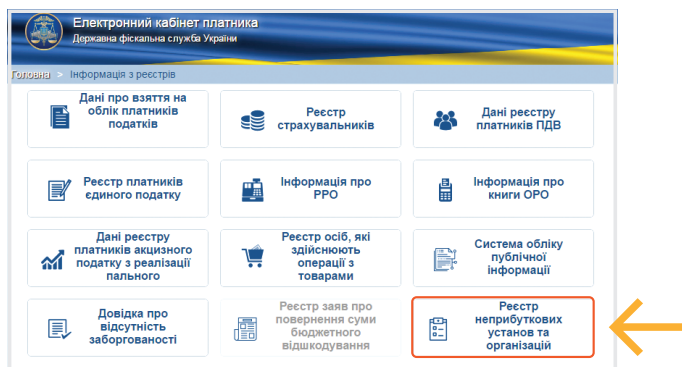
7 ОТРИМАЙТЕ РІШЕННЯ СТОСОВНО НАДАННЯ ВАШІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЗНАКИ НЕПРИБУТКОВОСТІ.

Термін розгляду заяви 1-РН та видачі рішення ДФС – 14 календарних днів.

Примірник рішення податкового органу про включення організації до Реєстру неприбуткових установ та організацій (з наданням ознаки неприбутковості) має бути наданий Вашій організації.

Реєстраційна заява 1-РН може бути подана наступними способами:

- громадській організації – 0032;
- благодійній організації – 0036.

Також перевірити включення Вашої організації до Реєстру неприбуткових установ та організацій та ознаку неприбутковості

можна на сайті Державної фіскальної служби (вкладення «Інформація з Реєстрів») за посиланням: <https://sfs.gov.ua>

Новостворена організація, яка отримала ознаку неприбутковості з дня її державної реєстрації, складатиме податкову звітність для неприбуткових організацій.

У разі невиконання даних умов – організація зможе вважатись неприбутковою тільки з моменту видачі Рішення ДФС про включення до Реєстру (тобто якщо організація подасть документи після завершення 10 календарних днів з дня її державної реєстрації або буде внесена до Реєстру не з першої спроби).

У такому випадку за період від дня державної реєстрації і до видачі рішення ДФС – організація має подати декларацію з податку на прибуток (та сплатити податок на прибуток, за наявності), і тільки за подальший період – подавати Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації.

8

НАТХНЕННО ЗДІЙСНЮЙТЕ ВАШУ ГРОМАДСЬКУ ЧИ БЛАГОДІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ У РАМКАХ ЗАКОНОДАВСТВА ДЛЯ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ:

- ➔ не вносьте до статуту організації змін, що порушують вимоги для неприбутковості;
- ➔ не вчиняйте дій, що є підставою для виключення організації з Реєстру неприбуткових установ та організацій;

- належним чином ведіть облік, зберігайте облікові документи та складайте звітність, зокрема, неприбутковими організаціями подається:
- статистична звітність;
 - фінансова звітність (за Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 або, в окремих випадках, Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1);
 - податкова звітність (у т.ч., до ДФС подається щорічний Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації згідно з наказом Мінфіну від 17.06.2016 року №553 - разом із річною фінансовою звітністю, а також інша податкова звітність залежно від результатів Вашої діяльності).

ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У НАДАННІ ОЗНАКИ НЕПРИБУТКОВОСТІ / ДЛЯ ВИКЛЮЧЕННЯ З РЕЄСТРУ:

- **на етапі отримання ознаки неприбутковості:**
- статут організації не відповідає вимогам п.133.4 Податкового кодексу України / профільного закону для громадської чи благодійної організації;
 - організація порушила порядок подання / заповнення заяви / документів, встановлений для отримання ознаки неприбутковості;
- **у процесі подальшої діяльності:**
- організація внесла зміни до статуту, що суперечать вимогам п.133.4 Податкового кодексу України чи профільного закону для організації;
 - організація використала доходи (прибутки) або їх частини для цілей, що не передбачені у її статуті (тобто для цілей інших, ніж утримання організації, реалізація мети, цілей, завдань та напрямів діяльності, визначених її статутом);
 - організація розподілила доходи (прибутки) або їх частини серед засновників, учасників, членів такої організації, працівників (крім оплати їх праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб;
- **у разі припинення діяльності організації:** у результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу або перетворення) або ліквідації – при затвердженні ліквідаційного балансу, передавального акту або розподільчого балансу;
- **за ініціативою неприбуткової організації** (наприклад, організація планує в подальшому розподіляти доходи (прибутки) від діяльності, застосовувати іншу схему оподаткування як єдиний податок тощо).

Примірник рішення про виключення неприбуткової організації з Реєстру (зі скасуванням ознаки неприбутковості) має бути наданий організації протягом 3 робочих днів з дня його прийняття.

Форма рішення - згідно з додатком 2 до Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 року №440.

ПРИКЛАДАМИ БЕЗПІДСТАВНИХ ВІДМОВ У НАДАННІ ОЗНАКИ НЕПРИБУТКОВОСТІ / ВИКЛЮЧЕНЬ З РЕЄСТРУ МОЖУТЬ БУТИ:

→ на етапі отримання ознаки неприбутковості:

- неподання разом із заявою 1-РН паперової копії статуту, у той час як він є розміщеним на сайті ЄДР;
- у разі подання за бажанням організації паперової копії статуту – відсутність нотаріального посвідчення відповідних підписів;
- неподання разом із заявою 1-РН інших документів, не передбачених установленим Порядком ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій (виписки з ЄДР тощо);
- зазначення у статуті можливості здійснення підприємницької діяльності, його видів, реєстрація відповідних КВЕДів;

→ у процесі подальшої діяльності:

- організація внесла зміни до статуту стосовно можливості здійснення підприємницької діяльності;
- організація здійснила видатки на утримання організації, реалізацію мети, цілей, завдань та напрямів діяльності, визначених її статутом (із належним документальним підтвердженням), - через засновників, учасників, членів такої організації, працівників, членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб (це не вважається розподілом доходів (прибутків) або їх частин - згідно з п.133.4 Податкового кодексу України, зі змінами, внесеними Законом України від 06.10.2016 року №1667) тощо.

ВАШІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДМОВИЛИ У ВКЛЮЧЕННІ ДО РЕЄСТРУ / ВИКЛЮЧИЛИ З РЕЄСТРУ? ТРАГЕДІЇ НЕМАЄ

СПОЧАТКУ ВАРТО ПРОАНАЛІЗУВАТИ ЗАКОННІСТЬ ПІДСТАВ ВІДМОВИ.

→ Якщо підстави були обґрунтовані:

- у разі порушення встановленого порядку заповнення або подання заяви / документів для отримання ознаки неприбутковості: виправити помилки та повторно подати до податкової інспекції заяву 1-РН та, в окремих випадках, документи;
- у разі якщо зареєстрований статут не відповідає вимогам п.133.4 Податкового кодексу України: потрібно внести необхідні зміни до статуту, здійснити процедуру державної реєстрації оновленої редакції статуту та повторно подати до податкової інспекції заяву 1-РН та документи);
- у разі порушення вимог до діяльності організації з ознакою неприбутковості (розподіл доходів, прибутків, фінансування цілей, що не передбачені у її статуті тощо): організація має подати Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації після завершення місяця, у якому вчинене порушення, та сплатити податок на прибуток із суми порушення (у порядку, передбаченому пп.133.4.3 Податкового кодексу). У подальшому організація може повторно подати до фіскального органу заяву 1-РН та документи для отримання ознаки неприбутковості (Податковим кодексом України у чинній редакції прямо не передбачено відсутність такої можливості).

→ Якщо ж відмова у присвоєнні ознаки неприбутковості була безпідставною, то вона має право оскаржити дії фіскального органу.

Оскарження рішення податкової може бути проведено в адміністративному або судовому порядку:

- у разі оскарження в адміністративному порядку – скарга подається до фіскального органу вищого рівня (обов'язково з копією такої скарги до фіскального органу, який прийняв рішення). Скарги оформлюються згідно з наказом Мінфіну від 21.10.2015 року №916. На таке подання організація має лише 10 календарних днів від отримання Рішення про відмову / виключення з Реєстру;
- у разі судового оскарження – позовна заява до адміністративного суду може бути подана протягом 3 років від отримання Рішення про відмову / виключення з Реєстру.

ПРОЕКТ USAID «ГРОМАДЯНИ В ДІЇ»

Безкоштовна **гаряча лінія** з реєстрації громадських та благодійних організацій:

 (044) 227 54 20 (063) 234 74 40

 hotline@ucipr.org.ua

 fb.com/citizensinactionUA

Довідник громадського активіста:
WWW.DOVIDNYK.ORG.UA

**НЕХАЙ РЕАЛІЇ ЗАКОНОДАВСТВА НЕ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ
ЗДІЙСНЮВАТИ ПОЗИТИВНІ ЗРУШЕННЯ!**

Друк цього буклету став можливим завдяки підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). УНЦПД несе повну відповідальність за зміст, який може не відповідати поглядам USAID чи Уряду Сполучених Штатів Америки.

